

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2024 – 2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Didactică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Muzică bisericească și ritual VI			2.2. Cod disciplină	OLR5556		
2.3. Titularul activității de curs	Pr. Lect. univ. dr. Daniel Mocanu						
2.4. Titularul activității de seminar	Pr. Lect. univ. dr. Daniel Mocanu						
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	5	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	2	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	28	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					26
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					19
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					17
• Tutoriat					6
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					2
Total ore activități individuale					72

3.7 Total ore studiu individual	72
3.8 Total ore din planul de învățământ	28
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Ecran de proiecție, videoproiector, laptop, flipchart, sistem audio, pianină, colecții de partituri.</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, ecran de proiecție, videoproiector, laptop, sistem audio, pianină, colecții de partituri.</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C.1. Argumentarea specificului și a importanței cultului ortodox și a imnografiei în corelație cu muzica bisericească.</p> <p>C.1.1. Identificarea elementelor caracteristice culturii și teoriei muzicii bizantine.</p> <p>C.1.2. Exersarea deprinderilor de auz și ritm muzical.</p> <p>C.1.3. Descrierea condițiilor pentru săvârșirea Slujbelor.</p> <p>C.1.4. Susținerea importanței cunoașterii rânduiei sfințelor taine în vederea săvârșirii corecte a acestora.</p> <p>C.2. Explicarea principalelor învățături de credință în diferite contexte de analiză imnografică.</p> <p>C.2.1. Demonstrarea necesității Sfințelor Taine pentru viața spirituală a omului.</p> <p>C.2.2. Analizarea rânduiei tipiconale și a modalităților de realizare a slujbelor Sfințelor Taine.</p> <p>C.2.3. Evidențierea necesității săvârșirii corecte a slujbelor Sfințelor Taine și a ierurgiilor.</p> <p>C.2.4. Formularea de argumente pentru combaterea inovațiilor legate de slujbele Sfințelor Taine și de ierurgii.</p> <p>C.2.5. Exersarea interpretării cântărilor bisericești, la unison.</p>
Competențe transversale	<p>CT. 1. Crearea structurii de asumare și realizare a strategiilor de muncă eficientă și responsabilă, în vederea creării unor deprinderi muzicale și tipiconale.</p> <p>CT.2. Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor.</p> <p>CT.3. Utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	La finalul cursului studenții vor cunoaște elementele de limbaj muzical și tipiconal, aplicate în context liturgic.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">- Cunoștințele dobândite vor permite înțelegerea altor cursuri, din domeniile liturgică, catehetică.- accentuarea caracterului pragmatic, prin centrarea pe însușirea modului corect de realizare a slujbelor.- cultivarea dragostei și a respectului față de slujbele Bisericii, prin înțelegerea semnificației lor și prin participarea conștientă la acestea.- corelarea cunoștințelor liturgice cu participarea la programul liturgic și duhovnicesc.- studiul de caz cu rol de exemplificare a modalităților de realizare a sfințelor slujbe.- argumentarea biblică și patristică.- Redarea vocală a unor cântece și teme accesibile, pe baza audiției și

	<p>a descifrării creației muzicale bisericești.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea sunetului muzical, valorizat în combinații ritmice și melodice proprii muzicii bisericești, în varianta aplicată. - Interpretarea individuală și colectivă (vocală), respectând problematica impusă de cântarea bisericească a repertoriului accesibil propus. 	
--	--	--

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
Introducere în tematica cursului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări la sărbătorile sfinților I: Acoperământul Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva, Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Sfinții Mărturisitori Ilie Iorest și Sava Brancovici, Sfântul Andrei Șaguna	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților II: Sf. Arhangheli, Sf. Apostol Andrei, Sf. Nicolae	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților III: Sf. Trei Ierarhi, Sf. Mare Muceni Gheorghe, Sf. Împărați Constantin și Elena, Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, Sfinții Mărturisitori Ardeleni, Visarion, Sofronie, Nicolae Oprea, Atanasie Todoran, Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Sfintele Taine – prezentare generală din perspectiva ritualului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări specifice la Taina Botezului, Maslului, Cununiei și Hirotoniei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări specifice la slujba înmormântării, Te Deum, Sfințirea apei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	5 ore
8.2. Seminar		
Introducere în tematica cursului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	1 oră
Cântări la sărbătorile sfinților I: Acoperământul Maicii Domnului, Cuvioasa Parascheva, Sf. Mare Mucenic Dimitrie, Sfinții Mărturisitori Ilie Iorest și Sava Brancovici, Sfântul Andrei Șaguna	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore
Cântări la sărbătorile sfinților II: Sf. Arhangheli, Sf. Apostol Andrei, Sf. Nicolae	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimate.	2 ore

Cântări la sărbătorile sfinților III: Sf. Trei Ierarhi, Sf. Mare Muceni Gheorghe, Sf. Împărați Constantin și Elena, Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, Sfinții Mărturisitori Ardeleni, Visarion, Sofronie, Nicolae Oprea, Atanasie Todoran, Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimare.	2 ore
Sfintele Taine – prezentare generală din perspectiva ritualului	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimare.	1 oră
Cântări specifice la Taina Botezului, Maslului, Cununiei și Hirotoniei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimare.	1 oră
Cântări specifice la slujba înmormântării, Te Deum, Sfințirea apei.	Prelegere, Videoproiector, Sistem audio, Pianină, Materiale didactice imprimare.	5 ore

9. Bibliografie generală

- Antologie de cântări psaltice. Tomul 1. *Cântări la Sfintele Taine și Ierurgii*. Editori: Gabriel Duca și Valentin Gheorghe, M-rea Vatoped, Athos, 2007.
- Barnea, Alexandrel, *Muzica bisericească și familia în ritualul tainei Cununii, în Familia creștină azi*, volum de autori, Editura Trinitas, Iași, 1995, pp. 91-98.
- Braniște, Ene, *Liturgica generală, cu noțiuni de artă bisericească, arhitectură și pictură creștină*, EIBMBOR, București, 1993 (și alte ediții).
- Braniște, Ene, *Liturgica specială pentru Institutele teologice*, Ed. IBMBOR, București, 1985.
- Braniște, Ene, *Liturgica specială*, EIBMBOR, București, 1980.
- Cântări la Sf. Taine și ierurgii și alte cântări bisericești* (ediție revăzută și adăugită). Editor: Pr. Nicu Moldoveanu. București, 2002.
- Cântări la Sfintele Taine și Ierurgii*. Tomul 1-2, Antologie de cântări. Editori: Gabriel Duca și Valentin Gheorghe. M-rea Vatoped, Athos, 2007.
- Cântări la Sfintele Taine și la Ierurgii*, Ediție îngrijită, revizuită și completată de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, București, 2002.
- Cântările de la Tedeum, Sfeștanie, Cununie, Înarmorantare și parastas, scrise pe muzica bisericească-orientală, după cum se cântă în Sf. noastră biserică*. București. Tipografia cărților bisericești, 1910. Editor: Ion Popescu Pasărea. București, 1910.
- Cunțanu, Dimitrie, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri ale Sfintei Biserici Ortodoxe Române*, culese și aranjate de Dimitrie Cunțanu, fost profesor la Seminarul Andreian din Sibiu, Ediția a III-a din autorizația bisericii îngrijită de Timotei Popovici, preot, profesor de muzică la Școala normală Andreiu Șaguna și dir[jiorul] Corului Mitropoliei, Institutul de Arte grafice Krafft & Drotleff S. A., Sibiu, 1932.
- Dicționar de termeni muzicali*, (volum Colectiv), Editura Științifică și enciclopedică, București, 1984.
- Îndrumător administrativ bisericesc. Ghid practic pentru examenul de capacitate preoțească. Administrarea parohiei și a mănăstirii*, Editura „Cuvântul Vieții” a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, București, 2010.
- Liturghier*, EIBMBOR, București, diferite ediții.
- Lungu, Nicolae; Braniște, Ene; Grigore Costea, „Cântările din slujba Sfințelor Taine și ale ierurgiilor principale”, în: *S.T.*, An XVI (1964), Nr. 1-2, pp. 3-122.
- Moldoveanu, Nicu, *Istoria muzicii bisericești la români*, EIBMBOR, București, 2007.
- Moldoveanu, Nicu, *Noul Idiomelar pe ambele notații*, EIBMBOR, București, 2001.
- Molitfelnic*, EIBMBOR, București, diferite ediții.
- Necula, Nicolae D., *Tradiție și înnoire în slujirea liturgică*, vol. 1, 2, 3 Editura Episcopiei Dunării de Jos, Galați 2001.
- Petrașcu, Vasile, *Catavasier*, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din duminici și sărbători peste întregul an bisericesc, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, profesor la Academia Teologică din Cluj, 1933; *Catavasier*, cuprinzând Catavasiile cele mai însemnate ale cultului ortodox, aplicate și fixate pe notație liniară de dr. Vasile Petrașcu, fost profesor de Muzică bisericească și ritual la Academia Teologică din Cluj. Ediție revizuită și îngrijită de pr. dr. Vasile Stanciu, Editura Buna-Vestire, Beiuș, 1995. Retipărit în condiții grafice de excepție: *Catavasier*, cuprinzând odele sau pesnele canoanelor (catavasiilor) mai însemnate din duminici și sărbători peste întregul an bisericesc, aplicate și fixate pe notație liniară de Dr. Vasile Petrașcu, ediție îngrijită și revizuită de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
- Ploeșteanu, Nifon N., *Carte de Musică Bisericească pe Psaltichie și pe note liniare, pentru trei voci*, București, 1902.
- Popescu-Pasărea, Ion, *Noul Idiomelar*, București, 1933.
- Stanciu, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii pentru cor mixt*, Editura Arhidiecezana, Cluj-Napoca, 1997.
- Stanciu, Vasile, *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2016.
- Stanciu, Vasile, *Cântați Domnului tot pământul cântări bisericești, pricesne, colinde, folosite la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017.
- Stanciu, Vasile, *Cântați Domnului tot pământul cântări bisericești, pricesne, colinde, folosite la Sfânta Liturghie și la Paraclisul Maicii Domnului*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2017.
- Stanciu, Vasile, *Muzica bisericească ortodoxă din Transilvania*, Ed. Presa Universitară, Cluj-Napoca, 1996.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele Sfinților Martiri și Mărturisitori Nășăudeni Atanasie Todoran din Bichigiu, Vasile din Mocod, Grigore din Zagra și Vasile din Telciu*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2008.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele Sfinților români din Transilvania și alte cântări religioase*, Cluj-Napoca, 1990.
- Stanciu, Vasile, *Slujbele și Acatistul Sfântului Pahomie de la Gledin*, Episcopul Romanului, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2007.
- Tipic bisericesc*, Ed. IBMBOR, București, 1976.

10 .Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul este o formă teoretico-practică de dobândire a competențelor muzicale menite să corespundă activităților profesionale din sfera sistemului vocațional muzical.

Conținutul unităților de învățare este conceput în urma consultării principalului angajator al absolvenților astfel încât competențele dobândite să corespundă activității profesionale.

În ce privește așteptările reprezentanților comunității epistemice, studenții care parcurg cursul sunt potențiali parteneri de dialog cu studenții din sistemul vocațional muzical.

11. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare frontală/orală pe baza unui subiect extras de student</i>	60%
		-	-
10.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	<i>Evaluarea activității muzicale practice în cadrul serviciilor liturgice</i>	20%
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Evaluarea exercițiilor de interpretare pe parcursul semestrului.</i>	20%

10.6 Standard minim de performanță:

Prezența la cursuri și seminarii în proporție de 80 %.

Prezența la programul liturgic, în săptămâna de rând, (vecernia, utrenia, Sfânta Liturghie și Programul catehetic) în proporție de 80 %.

Cunoștințe generale despre rânduiala și piesele melodice ale sfintelor taine. Demonstrarea tehnicii de interpretare a unei piese muzicale, cu respectarea principiilor privind articulația și dicția. Să clasifice lucrările muzicale interpretate și audiate, în funcție de conținutul imnografic. Să identifice rânduilele tipiconale și modalitățile de realizare a slujbei celor șapte laude bisericești și a ierurgiilor.

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

14.05.2024

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament